

EKZOTOKSINLAR

OQSIL SİNTEZINI TO'XTATUVCHI

Bakteriya	Toksin	Mexanizmi	Qo'shimcha ma'lumot
Corynebacterium diphtheriae	Difteria toksin	Uzaytiruvchi omilni ingibrlaydi (EF-2)	®Pseudomembranali faringit ®O'tkir lemfaadinopatiya ®Myokardit
Pseudomonas auruginosa	Ekzotoksin A		®Xo'jayin hujayra o'limi
Shigella	Shiga toksin	rRNA-da adeninni olib, ribosomani 60S qismini ingibrlaydi	®Oshqozon ichak sistemasini zararlab ➔ Dizenetriya ®Sitokinlar ajralishini oshiradi ➔ Gemolitik Uremik Sindrom (GUS) ®GUS-ga EHEC-ni O157:H7 shtampi sabab bo'ladi ®EHEC Shigelladan farqli xo'jayin hujayra o'limiga sabab bo'lmaydi
Enterohemorrhagic E coli (EHEC)			

SUYUQLIK SEKRETSIYASINI OSHIRUVCHI

Bakteriya	Toksin	Mexanizmi	Qo'shimcha ma'lumot
Enterohemorrhagic E coli	Issiqqa chidamsiz toksin	cAMP miqdorini oshiradi ➔ Ichakda Cl va H2O ajralishini oshiradi	
	Issiqqa chidamli toksin	cGMP miqdorini oshiradi ➔ Ichakda NaCl va H2O so'rilishini kamaytiradi	
Bacillus anthracis	Antraksis toksini	cAMP-ga mimikriya qiladi	®Kuydirgi kasalligidagi nekroz yarani(eschar) atrofidagi shishgan qismni hosil qilish vazifasini bajaradi
Vibrio cholerae	Xolera toksini	cAMP miqdorini kuchli aktivlaydi (Gs oqsili orqali)	®Guruch suvidek diareya

FAGOSITOZNI INGIBRLAYDI

Bakteriya	Toksin	Mexanizmi	Qo'shimcha ma'lumot
Bordetella pertusis	Pertusis toksini	cAMP miqdorini kuchli aktivlaydi (Gi oqsilini ingibrlash hisobiga)	®Ko'kyutalga sabab bo'ladi

NEYROTRANSMITTERLAR AJRALISHINI INGIBRAYDI

Bakteriya	Toksin	Mexanizmi	Qo'shimcha ma'lumot
Clostridium tetani	Tetanospazmin	SNARE oqsilini parchalaydi	®Ushbu toksin ingibitlovchi (GAMK va Glitsin) neyrotransmitterlarni ajralishini oldini oladi natijada quyidagilar kuzatiladi ➔ spastic paralysis, risus sardonius, trismus, opisthotonus
Clostridium botulinum	Botulin toksini		®Tuproq va asaldagi sporalari og'izga tushishi natijasida bolada botulizmga sabab bo'ladi ®Konserva maxsulotlari orqali avvaldan paydo bo'lgan toksin hisobiga kattalarda botulizmga sabab bo'ladi

HUJAYRA MEMBRANASINI PAROHALOVCHI

Bakteriya	Toksin	Mexanizmi	Qo'shimcha ma'lumot
Clostridium perfringens	Alfa toksin	Fosfolipaza(lesitin-aza) faolligiga ega, yani hujayra membranasini parchalaydi	®Fosfolipid qavatini parchalaydi ➔ myonekroz (gazli gangrene) va Gemoliz (qon agarida alfa va betta gemoliz birdaniga sodir bo'ladi)
Streptococcus pyogenes	Streptolizin O	Hujayra membranasini parchalaydi	®Eretrositlarni parchalaydi va betta gemolizga sabab bo'ladi, revmatik isitmada bu toksinga qarshi ishlab chiqariladigan ASLO antitanasi diagnostikada ishlatiladi

SHOKKA SABAB BO'UVCHI SUPERANTIGEN

Bakteriya	Toksin	Mexanizmi	Qo'shimcha ma'lumot
Staphylococcus aureus	Toksik shok sindromi toksisni (TSST-1)	Antigen noto'g'ri bog'lanishi natijasida sitokinlar bo'roniga sabab bo'ladi	®Toksik shok sindromi ➔ isitma, toshma, shok ®Boshqa toksinlari -Eksfoliativ toksin (Retter kasalligi) - Enterotoksin (ovqatdan zaharlanish)
Streptococcus pyogenes	Eretrogenik ekzotoksin A		®Toksik shokka o'xshash sindrom ➔ isitma, toshma, shok, skarlet isitmasi